

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Vyloučení nemocenského pojištění zaměstnance u jednatele a člena statutárního orgánu

Již řadu let upozorňujeme klienty na nezákonnost souběhu výkonu funkce jednatele a člena statutárního orgánu a pracovně-právního vztahu, je-li sjednaným druhem práce funkce obdobného obsahu, jakou je funkce statutárního orgánu. V poslední době média informovala o průlomovém rozsudku Nejvyššího správního soudu, který danou zásadu vztáhl i na otázku nemocenského pojištění.

Rödl & Partner

Oč jde? Jednatelé jsou na základě zákona vyloučeni z nemocenského pojištění zaměstnanců. V konkrétním případě byl jednatel současně i zaměstnancem společnosti v pracovním poměru a obsahem jeho pracovní funkce bylo obchodní vedení společnosti. Nejvyšší správní soud shodně jako dosavadní konstantní judikatura vyšel z toho, že v takovém případě je pracovní smlouva neplatná - z toho pak dovedl, že se jednatel nemůže domáhat jakéhokoli plnění z neplatného pracovního poměru, tedy ani plnění dávek nemocenského pojištění.

Tento rozsudek je možné označit za průlomový. Až dosud totiž judikatura řešila tyto otázky v soukromoprávní rovině, tradičně na základě toho, že se jednatel po odvolání domáhal plnění z pracovněprávního vztahu (typicky neplatnost výpovědi, nedodržení výpovědní doby nebo výplata odstupného). Nyní se Nejvyšší správní soud zabýval otázkou veřejného práva, tedy toho, zda jednatele přísluší nemocenské dávky - a dospěl k závěru, že nikoli - a to aniž by zkoumal, zda společnost za jednatele odváděla (z titulu pracovní smlouvy) řádně pojistné na nemocenské pojištění.

Rozsudek však navozuje celou řadu dalších otázek - a to především v souvislosti s důchodovým pojištěním takových osob, uznáním dosud prováděných odvodů „ze mzdy takové osoby jakožto zaměstnance“ pro vznik nároků statutárních orgánů nebo s uznatelností mzdových nákladů u společnosti.

Při těchto úvahách však je třeba zmínit i další skutečnost. Pokud je nám známo, více než 15 let příslušné orgány (finanční úřady a správy sociálního zabezpečení) částky odváděné na příslušné účty obchodními společnostmi přijímaly a přijímají, aniž se zajímají o to, jaký je titul, z něhož byly vypočítávány. Ani v rámci jimi prováděných kontrol u obchodních společností se otázkou možného nesprávného souběhu funkce obchodní a pracovní a odvodů z nich prováděných nezabývaly, a pokud ano, tak rozsudkem konstatovaný nesprávný stav za nesprávný neposoudily a v kontrolním protokolu nevytkly. I tyto závěry kontrol pak nesporně řadu statutárních orgánů ujišťovaly v přesvědčení, že jednají správně, když vedle funkce statutárního orgánu mají rovněž pracovní smlouvu na řídicí

funkci. Samozřejmě stále platí, že neznalost zákona neomlouvá; tímto pravidlem by se však měli řídit v první řadě zaměstnanci státu, resp. jím spravovaných institucí a v rámci svých kontrol postupovat tak, aby svojí odborností plnění tohoto principu prosazovali i u ostatních subjektů. Jelikož však v současné době je všeobecně rozšířen postup, který doposud státní orgány tolerovaly, resp. samy nezjistily za závadný, musí také platit, že je třeba tento stav uvést plně do souladu s platnou právní úpravou.

A přestože shora uvedený rozsudek „pouze“ dovodil závěr, který vyplývá z letité právní úpravy, bylo by podle našeho názoru žádoucí, aby nyní tyto orgány rozsudek Nejvyššího správního soudu posoudily tak, jak to činí v obdobných případech, a zohlednily temporální účinek judikátu; tedy stav, který vyplývá ze shora uvedeného rozsudku Nejvyššího správního soudu by vyžadovaly (a kontrolovaly) ode dne účinnosti zmíněného rozsudku. V opačném případě by totiž došlo k neopodstatněnému „postihu“ řady osob (statutárních orgánů obchodních společností), které i ze závěrů kontrol nabyly přesvědčení, že stav, který jim kontrolní orgán „posvětil“, je správný.

JUDr. Monika Novotná
advokátka, partner

JUDr. Eva Blechová
advokátka, Associate Partner

JUDr. Petr Novotný
advokát, Managing Partner

[Rödl & Partner, v.o.s.](#)

Platněřská 2
110 00 Praha 1
Česká Republika

Tel.: +420 236 163 111
Fax: +420 236 163 799
e-mail: prag@roedl.cz

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Nepřavomocné povolení stavby a změna územního plánu](#)
- [Letiště a letecké stavby](#)
- [Nejvyšší správní soud vymezuje nové hranice zneužití práva u běžných nákladů na reklamu](#)
- [Limity dohledu nad výkonem znalecké činnosti](#)
- [Stavebníci získávají od roku 2026 silnější pozici v soudních sporech o povolení stavby](#)
- [Novela zákona o spotřebitelském úvěru: zásadní regulatorní přelom, který změní finanční trh i praxi poskytovatelů spotřebitelských úvěrů](#)
- [Regulace cen taxislužby v roce 2026: co se mění a jaké mají obce možnosti?](#)
- [Jaké klíčové změny přináší návrh novely stavebního zákona?](#)
- [Nový zákon o zbraních a střelivu](#)
- [Novela zákona o pyrotechnice: likvidace profesionálů namísto zmírnění negativních vlivů](#)
- [Nový zákon o zbraních - hlavní a vedlejší držitelé a změny v posuzování zdravotní způsobilosti](#)